

Geen vaart – 1^e prijs door Bianca Limpens

Van bovenaf ziet mijn lichaam er sereen uit; een vrouw in nood bij wie de berusting vlak voor het finale loslaten lijkt te zijn ingetreden. De gelatenheid is schijn, mijn geest is uit mijn lichaam geglipt en zweeft – alerter dan ooit – boven de scene. Ik zie hoe een hulpverlener in mijn schouder knijpt en met een lampje mijn pupillen checkt, zijn collega haalt haastig maar beheerst spullen bij elkaar. Hun interventie zorgt ervoor dat ik op dit moment niet helemaal naar boven en ook niet terug naar beneden kan. Er worden geruststellende woordjes tegen me gezegd. 'Joehoe, ik ben hie-ier!', zou ik vanaf mijn zweefplek willen roepen. Ik krijg een indrukwekkende kraag om en een slang in mijn keel. Er is geen spoor van de befaamde tunnel met het witte licht, mijn rijpe leven flitst niet in allerijl langs me heen. Maar de film van de rotstreek waardoor ik hier lig wel.

Ik zie het weer scherp voor me. We zaten vanmorgen met een tweede bak koffie aan de keukentafel. Op de achtergrond zong Louis Armstrong rasperig dat hij in de hemel was, de kat lag in een lenige kronkel op mijn schoot te slapen. Het beloofde een lome zaterdag te worden.

Totdat Derek zijn laptop snoeihard dichtklapte. 'Pak je spullen, we gaan naar Maastricht. Deze keer gaat het me lukken, Lydia. Ik weet zeker dat mijn naam doorbreekt als ik dit win.' Ik keek even op van mijn boek. 'Kijk, wat ik vooral nodig heb, zijn goede details van de setting en een retensterk plot'. Met truttige beweginkjes stopte hij zijn oeroude leesbril in het getergde klaphoesje. 'Wat ga je schrijven dan?' antwoordde ik zuchtend. Het was niet de eerste keer dat hij me meesleurde in zijn vruchteloze ambitieuze plannen. De ellendige middelmatigheid van zijn amateurschrijfwerk lag zichtbaar als een dampende hondenkeutel op de stoep. 'Nou, ik las zojuist op een site dat er een thrillerschrijfwedstrijd is georganiseerd. De inzenders moeten een verhaal schrijven over een gepleegde misdaad in het Centre Ceramique en een speurder gaat het vervolgens ontrafelen. Is dat mooi of is dat mooi?' klonk het enthousiast terwijl hij zijn gebogen armen dicht tegen zijn lijf drukte en lichtjes met zijn kont schudde in een vreugdedansje. Ik wendde mijn hoofd af en besepte dat ik door zijn inval mijn bezoekje aan Liesbeth zou moeten afsmoezen; Derek was geen man van tegenspraak. 'Hier is je jas, zoek je tas nog even. Rijd jij? Dan kan ik alvast aantekeningen maken'.

In de auto schreef Derek driftig in zijn gele notitieboekje. Vanuit mijn ooghoeken zag ik de houterig geschreven ingevingen die hij zachtjes mee prevelde. 'Eh...ze heet Simona...is advocate ...negenenveertig jaar ...geen kinderen wel een rossige kat...extreme werkbelasting', klonk het naast mij. 'Kun je mij trouwens zeggen waarom ik per se mee moet?' Ik had met bozige schokjes de hoogste schakelstand bereikt. 'Nou, dat lijkt me logisch, jij bent in die stad opgegroeid. Handig voor mijn research, meer niet', het kwam er geringschattend uit. 'Oh ja, en misschien moet je wat voor me vertalen met dat slaperige dialect daar.'

Ik fronste mijn wenkbrauwen in een barse streep. 'De mensen spreken daar ook gewoon Nederlands, hoor. Dat weet je best.' Mijn vraag over met wie hij daar dan eigenlijk zou moeten praten, slikte ik in. Het verzoek om eerst een broodje te eten in de stad ook.

Met een knorrig hoofd parkeerde ik de auto waarin Derek naast mij nog steeds brainstormend zat te pennen. Ik hoorde hem mompelen dat Simona gevangen zat in een slecht huwelijk en dat haar vent - die Zef heette - van haar af wilde door haar te doden. De manier waarop ze zou worden vermoord, was nog niet duidelijk maar de plaats delict wel want Derek week nooit af van schrijfspelregels. 'Ok, we kunnen', zei hij als teken dat we gingen uitstappen. Hij drukte een bevroren kus op de kaft van zijn boekje voordat het in de ondiepe zak van zijn linnen colbert verdween. Ik keek even naar zijn vlezig hoofd met het aanstellerig getrimde sikje en het weerbarstige haar dat even dwars was als hijzelf. Ik zette me schrap voor een ingewikkelde middag.

We staken zwijgend Plein 1992 over en hielden halt voor het strak ogende Centre Ceramique met de glazen gevels.

'Nou, hier gaat de moord dus plaatsvinden. Ik hoop dat ik eenmaal binnen de juiste ideeën krijg'. Als een piloot met vliegangst volgde ik hem over de moderne entreetrappen. 'Laten we eerst naar de bieb gaan, dat lijkt me een bruikbare setting met al die rekken. Een moordenaar kan zich er goed verschuilen', zei Derek gedecideerd. Hij liep met ferme passen nog steeds voor mij uit. 'Ik doe iets met boeken en vergif. Bijvoorbeeld dat Zef de bladen in een boek met cyanide heeft geprepareerd en Simona het binnenkrijgt als ze aan haar vinger likt om de pagina's om te slaan.' Hij keek me aan met de maagdelijke schik van een puber die zijn eerste biertje vasthoudt. 'Hm, weet je het zeker? Umberto Eco heeft dat al eens gebruikt in zijn boek *de naam van de roos*. Heb je het idee daar soms van?' Hij keek me nadenkend aan met samengeknepen ogen, leek op zoek te zijn naar een simpele oplossing in onze gekruiste blik, en maakte toen een kom-mee-gebaar. 'Ze hebben een nieuw museum, pas geopend. Ik zou Simona kunnen laten vermoorden tussen het servies. Zef duwt haar met oerkracht tegen de showvitruines aan, het glas breekt en een zware lampetkan van Petrus Regout valt precies op haar hoofd.' Hij beeldde met theatrale gebaren zijn idee uit en leek halverwege te weifelen. 'Maar weet je wat ook een goeie is?' Hij wachtte mijn antwoord niet af. 'Ik kan het op zelfmoord laten lijken. Het wordt dan een onverwachte aanval van Zef op zijn Simona waarin hij haar eerst wurgt en daarna aan haar shawl verhangt in de hal, zonder te weten dat zij stiekem een puzzel heeft achtergelaten die de recherche weet op te lossen. Ze komen na een spannende zoektocht in het archief terecht waar in griezelige letters

HEER, HELP MIJN ARME ZIEL! op de muur is gekalkt.' De opmerkelijke detective ontdekt dan niet alleen dat dit de laatste woorden van Edgar Allan Poe op zijn sterfbed zijn, maar ook dat het een onthulling is. Alle eerste letters van de woorden in de zin vormen een verborgen boodschap. Zo ontstaat dus: H-H-M-A-Z en dat staat voor: **H**ij **H**eeft **M**ij **A**fgemaakt, **Z**ef!

Er zat plots een glimmer in Dereks ogen, zijn wijsvinger wees omhoog in een Eureka-stand waarbij enkel een getekend gloeilampje boven zijn hoofd ontbrak. 'Leuk gevonden maar erg vergezocht, nogal *Dan-Brown*-achtig ook', reageerde ik. Zijn schouders zakten. 'Waarom zou Simona het opschrijven als ze niet weet dat ze wordt vermoord? Dat zou ze dan tijdens het wurgen hebben moeten doen en dat is onmogelijk. Trouwens, hoe verhangt Zef haar in een openbare ruimte? Sluipt hij 's nachts binnen, of wat? Daar moet Simona dan ook bij zijn.' Met het loopje van een afgekeurde politiehond vervolgde Derek zijn rondgang. Hij kakte in op een blokkerig zitje en strekte zijn lompe benen voor zich uit. Ik ging op één bil naast hem zitten. 'Wat is eigenlijk het motief van Zef om Simona te vermoorden?', probeerde ik als nieuw duwtje in de rug. Ik wilde naar huis en wist dat Derek in dit gebouw bleef totdat het verhaal stond. Hij antwoordde lusteloos. 'Zef krijgt geen waardering van haar. Hij werkt zich het schompes als kunstenaar maar zij verwerpt zijn prachtige schilderijen. Ze noemt het groteske kleurplaten en zegt dat zijn talent niks voorstelt. Het kwetst hem tot in de kern van zijn botten.' Ik knikte even alsof ik het begreep.

'Ach ja, misschien heb je wel gelijk', zei hij na een ontmoedigde zucht. 'De scenario's zijn nogal spectaculair voor mijn personage Zef. Hij is gewiekt en gekrenkt maar ook een simpele ziel.' Ik vulde zijn woorden aan, iets met *less is more* en bekeek intussen de bezoekers die langsliepen. Derek staarde een poosje naar zijn schoenen en leek toen een besluit te nemen. 'Lydia, ik ben eruit!', zijn stem klonk onvast. 'Simona stort onvrijwillig naar beneden in een klassieke val. Ja, zo ga ik het doen.' Er was plots weer wat elan te vinden in zijn gezicht. 'Ken je de gebeurtenissen rondom de schrijver Michael Peterson?' Ik knikte onverschillig van nee. 'Zijn vrouw is dood gevonden onderaan de trap. Door hem, want ze waren alleen thuis. Er waren meteen twijfels bij de rechercheurs of het een misdrijf of een ongeluk betrof, uitzonderlijk veel bloed en zo', Derek trok even een vies gezicht en vervolgde: 'Ruim twintig jaar na het incident is de waarheid nog steeds niet boven water.' Voor mijn gemak zweeg ik over de raakvlakken met het boek *Lucifer* van Connie Palmen. 'Ja, moord door een dubieuze val, dat wordt 'm!' Hij haalde zijn boekje en de pen weer tevoorschijn. 'Ik schrijf alvast mijn prachtige volzinnen op, want ze zitten perfect in mijn hoofd.' Ik keek een poos ongedurig toe. Derek las de zinnen die hij had gevormd over het duwen van Simona nog eens fluisterend op.

'Ben je klaar?' Ik had genoeg van al het wachten vandaag. 'Ja, hier, lees het eens. Wij schrijvers, vinden het fijn als een leek ernaar kijkt. Om eventuele schoonheidsfoutjes te spotten en zo.' Het ontging hem dat er een golf van afkeer door mijn schouders sidderde. Ik zette mijn leesbril op en nam zijn tekstregels door. Derek bekeek mijn proeflezen intussen met kinderlijke gretigheid. Ik klapte het boekje dicht en schraapte mijn keel. 'Tja, kan beter. Het is wat flauwtjes geschreven.'

Dereks gezicht verstarde.

'Het idee is best wel ok ...maar hoe zal ik het zeggen... er zit geen vaart in.'

'Geen vaart?' Hij herhaalde mijn woorden vol ontzetting en keek mij aan alsof ik hem zojuist had verteld dat ik was vreemdgegaan. Of onze villa had afgebrand. Ik zag hoe hij zijn kaakspieren aanspande, zijn neusademhaling werd diep. Ik stekte mijn hand met het boekje in zijn richting. Met een bruuske zwiep griste hij het uit mijn vingers. Het leek alsof het gebouw opeens vol nachtvorst zat.

Derek nam me mee naar een balustrade bij het dak waarvan ik niet meer weet of het toegankelijk was voor publiek; er zitten blijkbaar deuken in mijn dolende geest. We slaagden er, hoe dan ook, in om er te komen en ondanks de weekenddag was er geen mens te bespeuren. Derek zat hoorbaar nog te broeden op mijn kritische noot, maar leek inmiddels zijn kalmte te hebben herpakt. Met een licht gevoel van heimwee ontwaarde ik de toppen van de Sint-Jan en de basiliek. Ik zag de gestileerde kromming van de loopbrug en dacht terug aan de fuiven in het Maaspaviljoen dat nu was omgetoverd tot een hostel. Het water van de Maas speelde een zonnespel; het wiegende oppervlakte leek bezet met knipperende diamantjes. Ik vulde mijn longen met de lucht uit mijn kindertijd.

Derek veerde plots omhoog van zijn getuur naar beneden en haalde mij uit mijn gemijmer. 'Kijk! Hieronder loopt zo'n Pomeriaantje die jij zo leuk vindt. Helemaal alleen, ik zie geen baasje'.

'Helemaal alleen? Echt waar?' Ik boog voorover om het hondje te vinden. 'Ik zie hem niet, de richel zit in de weg'. Derek checkte nog een keer. 'Jawel hoor, daar loopt hij, wat meer richting gebouw nu'. Met mijn armen gestrekt op de RVS-leuning van de balkonafzetting trok ik mezelf op totdat ik de buis in het centrum van mijn bekken voelde. Behoedzaam leunde ik naar voren met mijn voeten tegen het glas. Ik bedacht me nét dat het zicht beter was zo en toen gebeurde het. Ik voelde hoe Derek me in een beresterke greep bij de enkels vatte. Mijn lijf verstijfde van schrik. Hij hief mij omhoog in een pose die ik wel eens bij een acrobatische circusact had gezien. Met een imponerende buitel wierp hij mij over rand en richel. Er was geen houden aan, de zwaartekracht ging dit van mij winnen. Ik vloekte, schreeuwde om mijn moeder en zag het zwart-wit marmer van een buitenschaakspel steeds dichterbij komen. Heel even dacht ik zwetend wakker te schieten uit een nare droom, maar toen was er alleen nog de doffe bedomptheid van de klap.

Ik vind het een wonder dat mijn lichaam er niet meteen de brui aan gaf. Hartslag, ademhaling, hersenfuncties; alles gaat heel zwakjes door. Komt goed uit: geen rust voordat de dader dat ook niet meer heeft. Ik zoek Derek op. Ah, daar loopt hij, de smiecht! Wat doet hij nog zo lang in dit gebouw? Ik kronkel in mijn nieuwe, onstoffelijke toestand langs zijn flanken omhoog naar zijn hals en daarna nog wat verder, tot in het oor. Hij raakt van slag en begint om zich heen te meppen terwijl hij verbijsterd naar de uitgang rent. Ik dwarrel naar beneden, strijk langs zijn kuit en blijf hangen bij zijn enkels. Hij trappelt en stampvoet

wild en ... oeps!... hij verstapt zich. Met een ongelukkige smak belandt hij op de blauwstenen trappen. Mijn missie hier zit erop.

In de ambulance heeft niemand door dat ik weer boven de helpende hoofden rondcirkel. De apparatuur piept onophoudelijk in de ijlings zigzaggende cabine. Geschokt hoor ik een stem zeggen dat ze mij kwijtraken. Ik probeer mezelf te kalmeren. *Okay Lydia, geef je over. Je laatste reis is begonnen!* Ik kijk nog eens naar het gezicht dat zo lang mijn uithangbord was en nu hol meedeint over de drempels. Dan ontsnapt er een innerlijke, haast dierlijke, puf uit mijn mond. Ik voel hoe deze grom mijn ziel voort blaast, mij eventjes sierlijk verheft en laat uitwaaiëren naar hogere sferen. Wat gek, ik ben alle gevoel voor tijd en ruimte kwijt. In een doorluchtig vacuüm drijf ik vol vertrouwen naar het mysterie dat alleen de doden kennen.

Rechercheur Reynolds stuurt zijn grijze cabrio behendig over de middelste rijstrook van de Noorderbrug. Het autodak heeft hij voor de zekerheid gesloten; hij moet er niet aan denken dat er iets zou gebeuren met het kleinood dat op de passagiersstoel ligt. Hij werpt er een snelle blik op. Voordat hij wegreed, had zijn collega Walter hem een plastic bewijszakje overhandigd waarin een geel notitieboekje zat. Gevonden op de trappen van het Centre Ceramique. Toen Reynolds het gehandschoend bekeek, had hij aan weinig zinnen genoeg: dit is gelinkt aan de dode vrouw en de gewonde man daar. Hij was meteen in zijn auto gestapt om naar de plaats delict te koersen, waar hij van plan is te blijven totdat de oplossing van de mysterieuze valpartij staat. Hij knijpt zijn ogen even dicht voor de dwingende avondzon en zet met een stoere slinger zijn zonnebril op. Een montere golf van blijheid met zichzelf spoelt door zijn borstkast, zijn brein is zo wakker als een vers opengevouwen waterlelie in de ochtenddauw. Dit wordt *zijn* zaak, hiermee zal hij doorbreken. Hij voelt dat hij eindelijk erkenning gaat krijgen van zijn Hilda. Ze zal trots op hem zijn.